

|Centar za|mirovne|studije|

Komentari na Smjernice za primjenu Kodeksa savjetovanja

Načelni komentari

- Mišljenja smo da se u tekstu Smjernica previše koristi kondicional (trebalo bi, mogli bi, i sl.; primjerice u paragrafu 4.7). Iako razumijemo da Kodeks nije obvezujući dokument, mislimo da bi se upravo zbog toga, u Smjernicama mogao koristiti jezik koji više motivira službenike da krenu sa primjenom smjernica.
- Kodeks definira 4 razine sudjelovanja: informiranje, savjetovanje, uključivanje i partnerstvo. U samim Smjernicama najčešće se koristi riječ *savjetovanje* koja se odnosi na sve četiri razine sudjelovanja. Stoga nam se nameće bojazan da se Smjernice ne interpretiraju kao da su rađene samo za jednu razinu sudjelovanja – savjetovanje, a ne i za razine kao što su informiranje, uključivanje i partnerstvo. Slijedom toga, preporučamo da se u uvodnom djelu objasni da se izraz *savjetovanje* koristi za sve 4 razine sudjelovanja.
- Što se tiče uključivanja javnosti – držimo da u trenutku kada u RH postoji izrazito malen broj zagovaračkih organizacija i inicijativa, poziv za sudjelovanje u savjetovanju može biti širi, odnosno objavljen na internetskim stranicama nadležnog ministarstva/ureda. Drugim riječim, smatramo da u početku nema potrebe za selektivnim pristupom pozivanja, odnosno prijedlog je da uđe u Smjernice da poziv za sudjelovanje uvijek bude što širi.
- Smatramo da bi minimalni standard za savjetovanje trebala biti objava datuma osnivanja radne grupe za izradu nekog nacrt, s imenima njenih članova/ica. Taj podatak znatno bi olakšao rad zagovaračkim inicijativama, te im omogućio da se kvalitetnije pripreme za zagovaranje (ako već nisu uključene u radnu grupu).
- Ukoliko se odluči da, o određenom slučaju, zbog pojedinih opravdanih interesa, javnost neće biti uključena u izradu nacrt, tada nadležno tijelo mora dati jasno obrazloženje zašto se odustaje od sudjelovanja javnosti.
- Što se tiče povratne informacije za sudionike, prijedlog je da postoji mogućnost upućivanja prijedloga bez navođenja određene forme, kako bi se ostavila sloboda pošiljateljima da iskažu svoja stajališta. No, uz navedenu slobodu, potrebno je ponuditi i standardizirani obrazac koji bi tijelima omogućio dobivanje kvalitetnih informacija, a korisnicima olakšao podnošenje prijedloga. Slanje povratne informacije korisnicima može se vezati uz zahtjev da korisnik pošalje standardizirani obrazac.
- Primjedba je, također, da su Smjernice uglavnom definirale kako evaluirati svako pojedino savjetovanje, no nije precizirano tko će pratiti provode li se uopće savjetovanja i ako da, s kakvim rezultatima, te o tome izvijestiti.

Prijedlog ostalih izmjena:

UVOD

1. Potrebno je dodati Zakon o pravu na pristup informacijama kao propis s kojim praksa savjetovanja u tijelima javne vlasti treba biti usklađena

Obrazloženje

Čl. 20. navedenog Zakona sadrži odredbe koje propisuju obvezu tijela javne vlasti da objavljuju nacрте prijedloga zakona i drugih propisa te omogućе pisana očitovanja korisnika. S obzirom da je cilj samog Kodeksa upravo razrada mehanizama koje propisuje zakonska obveza u Zakonu o pravu na pristup informacijama, jedan dio uvoda Smjernica potrebno je posvetiti tom važnom propisu.

Str. 2. – prva rečenica: umjesto izraza „Jedno od temeljnih obilježja suvremenih demokracija...“, predlažemo da se kaže „Jedna od temeljnih poluga suvremenih demokracija ...“

Obrazloženje

Civilno društvo ne može biti samo obilježje demokracije, već je ono konstitutivni dio demokracije.

Str. 6

Tablica 1. – u koloni „informiranje“ pod „cilj sudjelovanja javnosti“, potrebno je dodati riječ **pravovremene**.

Za savjetovanje je važno ne samo da su informacije uravnotežene i objektivne, već (je *ključno*) da su pravovremene. Zakašnjele informacije u potpunosti derogiraju proces savjetovanja.

4. KADA POKRENUTI SAVJETOVANJE?

1. Što se tiče plana donošenja zakona, Smjericama bi se trebalo definirati gdje bi se takav plan objavljivao, te bi se trebalo utvrditi tko je dužan sastaviti taj plan, i vrijeme u kojem će biti objavljen – također, hoće li se, i koliko često, ažurirati?

Obrazloženje

Na ovaj način spriječilo bi se da se ne dogodi da isti ne bude objavljen. Tijela državne vlasti već su (prema ZPPI) obvezna objavljivati nacрте zakona – ali kako nema rokova, ni sankcija – to se ne čini.

2. Bilo bi dobro odrediti rok koji bi određivao koliko ranije prije upućivanje konačnog prijedloga u proceduru treba biti organizirano savjetovanje.

3. Što se tiče postupaka savjetovanja u predizbornom razdoblju, smatramo da nema zapreke da se održavaju savjetovanja na nacionalnoj razini u predizbornom razdoblju, ako se radi o lokalnim izborima.

Str. 6.

Potrebno je integrirati preporuku da se minimalno mora objaviti odluka o osnivanju radne grupe koja kreće sa izradom nacрта zakona/dokumenta.

Str 7.

Na kraju prvog pasusa riječi „...,nema svrhe pokretati savjetovanje.“ Potrebno je izmijeniti u „..., savjetovanje više nije moguće“.

Na ovaj način puno jasnije se korisnicima Smjernica daje do znanje je besmisleno u ovoj fazi pokretati savjetovanje.

5. PRIPREMA PLANA SAVJETOVANJA

Str 7.

U poglavlje 5.1 potrebno je integrirati preporuku o „javnom pozivu“ kao metodi odabira zainteresirane javnosti, a ne samo se fokusirati na „ciljne skupine“, za što smo objašnjenje već ponudili u načelnim komentarima na tekst Smjernica.

Str 8.

U dijelu gdje se govori o utvrđivanju relevantnih sudionika savjetovanja, tj o širem utjecaju predložene javne politike na ostala područja, predlažemo da se ne koristi kao primjer interesa zaštita okoliša, već da se kao obaveza navedu sve horizontalne teme koje su od važnosti za društvo:

- utjecaj na okoliš/zaštita okoliša
 - kvaliteta zaštite ljudskih prava
 - rodna ravnopravnost
- itd.

Na ovaj način osigurat će se da su u savjetovanje uključene sve horizontalne dimenzije od općeg interesa za RH.

Str 9.

Predlažemo da se u tablicu broj 4 uvrsti i četvrti stupac koji bi označavao „područje djelovanje organizacije“. Na taj način bila bi preglednija evidencija aktera ne samo kroz opće podatke već i kroz uže područje specijalizacije.

7. DOSTUPNOST POSTUPKA SAVJETOVANJA

1. Način objave početka savjetovanja – predlažemo da sva tijela na svojim internetskim stranicama objavljuju svoje postupke savjetovanja s obzirom na svoj djelokrug rada, te da se dodatno centralizira objava ovih postupaka na budućem jedinstvenom portalu – pandanu EU portala Your Voice in Europe. Na takvom portalu u budućnosti bi se trebali objavljivati postupci savjetovanja unutar Hrvatske ali i vezati postupci savjetovanja na razini EU, kada Hrvatska uđe u EU. Kao prvi korak bilo bi korisno uputiti Smjernicama sva tijela da dostavljaju informacije (linkove) o savjetovanju jednom tijelu, primjerice Uredu za udruge, koji bi privremeno objavljivao navedene informacije na svojoj pod-stranici, zagovarajući stvaranje novog jedinstvenog portala. Druga mogućnost je započeti objavu svih postupaka savjetovanja na Internet stranici Moja uprava, uz napomenu da ista nije toliko dobro posjećena kao stranica Ureda za udruge.

9. TRAJANJE – ROKOVI ZA PROVEDBU SAVJETOVANJA

1. Trebalo bi uvrstiti i informaciju o tome da postoji zakonska obveza savjetovanja u trajanju od 30 dana u području zaštite okoliša. Također, bilo bi korisno napomenuti da je praksa EU za rokove za savjetovanje minimalno 8 tjedana za pisani odgovor, a najmanje 20 radnih dana za sastanke. Također, u paragrafu 9.1 umjesto formulacije „...za koji je poželjno da ne bude kraći od..“ potrebno je staviti „... koji ne bi smio biti kraći od..“. Na ovaj način osigurat će se minimum vremena potrebnog za razumno savjetovanje. Sve ispod ovog roka čini savjetovanje nerealnim.

14. USKLAĐENOST PRIMJENE STANDARDA I MJERA SAVJETOVANJA U DRŽAVNIM TIJELIMA – KOORDINATORI ZA SAVJETOVANJE

1. Trebalo bi odrediti tko imenuje koordinatore za savjetovanje, te rok do kojeg sva tijela trebaju imenovati koordinatore.

2. Predlažemo da navedeni koordinatori budu već imenovani službenici za informiranje u tijelima javne vlasti.

Obrazloženje

Time bi se postigla dvostruka funkcija: ne bi bilo potrebno imenovati nove osobe na zasebne funkcije; postojeći službenici za informiranje već su upoznati (ili bi trebali biti upoznati) sa

sadržajem Zakona o pravu na pristup informacija i obvezama tijela javne vlasti da objavljuju pravodobne informacije, uključujući i nacрте propisa. Također, brojni službenici za informiranje ujedno su i glasnogovornici ili savjetnici za odnose s javnošću u svojim tijelima, te posjeduju potrebna znanja i vještine za komunikaciju sa zainteresiranom javnošću. Dodatno, Centar za stručno osposobljavanje državnih službenika pri Ministarstvu uprave provodi već nekoliko godina program edukacije o primjeni Zakona o pravu na pristup informacijama koji su neki od postojeći službenika za informiranje prošli.

3. Kodeks navodi da tijela nadležna za izradu nacрта zakona, propisa i akata iz nadležnosti Vlade RH imaju dužnost informirati Vladu o provedenom postupku savjetovanja i rezultatima istih. Smjericama bi trebalo odrediti kako, kada i koliko to trebaju činiti – te bi informacije trebale biti zbirno objavljene na jednoj internetskoj stranici, najbolje onoj istoj na kojoj se objavljuju informacije o savjetovanjima, nacrti zakona itd.

U Zagrebu, 1. ožujka 2010.

Za CMS:
Gordan Bosanac

Za GONG:
Sandra Pernar